

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного
управління, публічного адміністрування
та економічної політики
Протокол № 2 від 16.09.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор
методичної роботи
НЕМАШКАЛО

навчально-

Каріна

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ
УКРАЇНИ**

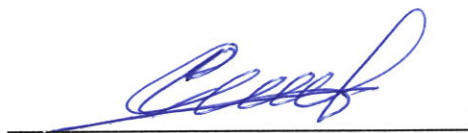
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **всі**
Спеціальність **всі**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **всі**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

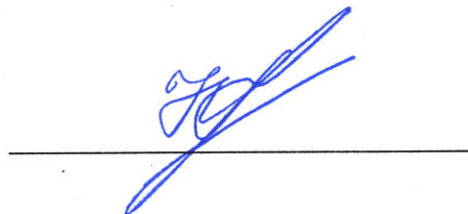
вибіркова
українська

Розробник:
к.е.н, доцент

Марина ГРУЗД

Завідувач кафедри
державного управління,
публічного
адміністрування та
економічної політики

Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2025

ВСТУП

Наявні світові глобалізаційні процеси, посилення регіональної економічної та політичної інтеграції визначають характер сучасного міжнародного співробітництва. Українське суспільство сьогодення характеризується високим рівнем євроінтеграційних прагнень та усвідомленого осмислення перспектив та шляхів руху України до членства в Європейському Союзі. Європейська інтеграція як динамічний процес реформування усіх сфер суспільного життя, поєднує стабільний економічний розвиток з високими соціальними стандартами, безпекою особистості та демократичною свободою, виступає ідеальною моделлю побудови громадянського суспільства. На сьогоднішній день увага світової спільноти прикута до України. Курс держави на євроінтеграцію визначає напрями реформ та трансформаційних змін в державі й суспільстві та залежить від загальнодержавної політики, від зусиль регіонів, які безпосередньо налагоджують тісті інтеграційні взаємовідносини із регіонами Європи. Україна вже здійснила відповідні практичні кроки щодо реформування національної правової системи, порядку організації та здійснення влади, з метою спільної перспективи разом з європейськими державами розбудови об'єднаної Європи як простору добробуту, свободи, безпеки та правосуддя.

Внаслідок засвоєння навчального матеріалу здобувач освіти отримує знання, уміння та навички проведення аналізу, раціонального і критичного оцінювання інтеграційних процесів України при ефективному застосовуванні інструментів стимулювання й здійсненні аналізу сучасного стану та тенденцій міжнародного співробітництва з метою діагностики регіонального співробітництва для формування передумов територіального розвитку та усвідомлення особливостей транскордонного співробітництва й означення нагальних стратегічних пріоритетів міжнародної співпраці регіонів держави.

Навчальна дисципліна «Європейська інтеграція та міжнародна співпраця України» є вибірковою навчальною дисципліною.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освітнього ступеня «магістр» системи знань та професійних компетентностей щодо особливостей інтеграційних процесів та євроінтеграційної політики України, засад співпраці на регіональному та міжнародному рівнях на основі зовнішньо-економічного, єврорегіонального, транскордонного й міжнародного співробітництва в рамках міжнародних програм співпраці та партнерства.

Завданнями навчальної дисципліни «Європейська інтеграція та міжнародна співпраця України» є:

формування здатності визначати чинники європейської інтеграції що впливають на зміст і значення зовнішньополітичних кроків української держави;

формування здатності усвідомлювати особливості євроінтеграційних процесів та означати пріоритети регіонального розвитку України за допомогою інструментів стимулювання міжнародного співробітництва при дотриманні політики ЄС;

формування здатності здійснювати оцінку участі України в роботі міжнародних організацій з метою діагностики регіонального розвитку та формування належного організаційно-правового забезпечення зовнішньої політики в Україні на основі положень зовнішньополітичної концепції сучасної незалежної України;

формування здатності здійснювати планування, аналіз та оцінку ефективності заходів міжнародної співпраці з метою визначення європейського напрямку зовнішньої політики України, її євроінтеграційних перспектив;

формування навичок проводити аналіз, раціонально і критично оцінювати проекти державно-приватного партнерства, ефективно застосовувати інструменти державного стимулювання міжнародного співробітництва;

формування навичок використовувати переваги національної свідомості і підбирати конкретні засоби та інструменти для належної реалізації євроінтеграційної політики.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності та особливості євроінтеграційного процесу в умовах глобалізації та діючої системи національних економік.

Об'єктом навчальної дисципліни є інструменти та механізми впровадження та реалізації євроінтеграційної політики в Україні.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Знати основні принципи та закони розвитку міжнародних відносин, основні організаційно-економічні та соціально-культурні процеси євроінтеграційної політики, розуміти передумови функціонування та розвитку в умовах сучасних форм європейської інтеграції	Здатність проводити аналіз наукових праць в галузі міжнародної співпраці та європейської інтеграції
	Здатність вести спілкування в діалоговому режимі з науковою спільнотою та громадськістю в галузі міжнародного співробітництва
Розуміти місце України в геополітичному просторі сучасності, вміти аналізувати та прогнозувати місце України в сучасних євроінтеграційних процесах, проводити оцінку ефективності взаємо-	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
	Здатність аналізувати наукові підходи до розвитку та ефективного функціонування транскордонного співробітництва в Україні

узгодженості реалізації напрямів регіональної політики та транс-кордонного співробітництва	Здатність аналізувати процеси транс-кордонного співробітництва регіонів України для виявлення пріоритетних напрямів у загальній системі розвитку прикордонних регіонів держави та можливостей співпраці
	Здатність виявляти та аналізувати наслідки міжнародного співробітництва на регіональному рівні, головних ознак євро регіонів як форми транс-кордонного співробітництва та факторів, що визначають їх формування та розвиток, розуміти принципи інституційного забезпечення транс-кордонного співробітництва, правових основ міжнародного співробітництва ЄС
	Здатність аналізувати досвід міжнародної співпраці та робити висновки щодо впливу транс-кордонного співробітництва та поглиблення міжнародних зв'язків на соціально-економічний розвиток регіонів

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Засади, механізми та напрями європейської інтеграції

Тема 1. Європейський Союз як форма західноєвропейської інтеграції.

1.1. Інституційна структура ЄС.

1.2. Бюджет ЄС.

1.5. Європейська валютна інтеграція.

1.5. Право ЄС.

1.6. Особливості національних моделей економічного розвитку в ЄС.

1.7. Політичні та соціальні чинники європейської інтеграції.

1.8. Культурні чинники євроінтеграції.

Тема 2. Світова організація торгівлі як глобальний регулятор міжнародних інтеграційних процесів.

2.1. Світова організація торгівлі: основні принципи діяльності та основні етапи функціонування.

2.2. Регулююча роль Світової організації торгівлі.

2.3. Регіональні торговельні угоди та їх роль в міжнародній торгівлі.

2.4. Шляхи реформування Світової організації торгівлі.

2.5. Україна і Світова організація торгівлі.

2.6. Пріоритети активізації України до міжнародної торгівлі.

Тема 3. Європейське врядування та вплив політики Європейського Союзу.

3.1. Основні форми економічного співробітництва України з Європейським Союзом.

3.2. Торговельна політика ЄС щодо України.

3.3. Еволюція співробітництва Україна – ЄС: від концепції партнерства до стратегії сусідства та Угоди про асоціацію.

3.4. Україна в економічних концепціях сусідства Європейського Союзу.

3.5. Угода про асоціацію між Україною та ЄС.

3.6. Гармонізація спільних політик ЄС і України.

3.7. Основні напрями та механізми підвищення ефективності європейської політики.

3.8. Політичні заходи, економічні та інституційні реформи для сприяння інтеграції України до ЄС.

3.9. Правові механізми співпраці між Україною та ЄС.

3.10. Гармонізації процедур стандартизації та сертифікації в Україні та ЄС.

3.11. Оцінка позитивних та негативних наслідків дії зони вільної торгівлі з ЄС.

3.12. Стратегічні вектори євроінтеграційної політики України в умовах сучасних викликів.

3.13. Європейський зміст української свідомості.

3.13. Роль громадської думки у процесах євроінтеграції.

Тема 4. Спільні політики ЄС в різних секторах.

4.1. Спільна аграрна політика ЄС.

4.2. Спільна торговельна політика

4.3. Регіональна та транспортна політики.

4.4. Екологічна політика.

4.5. Політика ЄС у сфері енергетики.

4.6. Соціальна та освітні політики ЄС.

4.7. Політики щодо громадян.

4.8. Політика ЄС у сфері культури.

4.9. Політика допомоги і розвитку.

4.10. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС.

Тема 5. Конкурентоспроможність та конкурентна політика України в контексті європейської інтеграції.

5.1. Конкурентне законодавство України в контексті інтеграції до ЄС.

5.2. Конкурентна політика ЄС.

5.3. Механізм взаємодії торговельної та конкурентної політики ЄС.

5.4. Регулювання конкуренції в економічних взаємовідносинах ЄС з Україною.

5.5. Гармонізація законодавства України з правом ЄС в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

5.6. Адаптація системи захисту конкуренції в Україні до комунітарної конкурентної політики ЄС.

Тема 6. Моделювання проектів державно-приватного партнерства в Україні.

6.1. Концептуальні основи розвитку державно-приватного партнерства.

6.2. Поняття, ознаки, принципи, сфери використання та моделі розвитку державно-приватного партнерства.

6.3. Міжнародний досвід розвитку проектів державно-приватного партнерства.

6.4. Нормативно-правове забезпечення розвитку державно-приватного партнерства.

6.5. Форми взаємодії в рамках державно-приватного партнерства.

6.6. Стан та перспективи розвитку державно-приватного партнерства в Україні.

Змістовий модуль 2. Особливості міжнародної співпраці та партнерства України

Тема 7. Сутність, форми та показники оцінювання міжнародної співпраці регіонів.

7.1. Форми міжнародної співпраці регіонів та партнерства України.

7.2. Роль прикордонних територій в інтеграційних процесах.

7.3. Транскордонне співробітництво в системі регіонального розвитку.

7.4. Транскордонне співробітництво в євроінтеграційній стратегії України.

7.5. Показники та методика оцінювання транскордонного співробітництва.

7.6. Системне моделювання управління транскордонним співробітництвом.

7.7. Пріоритети місцевої влади в залученні іноземних інвестицій через транскордонний регіон.

Тема 8. Інституційне середовище та інструменти стимулювання міжнародного співробітництва.

8.1. Місце України та характеристики державних інститутів реалізації міжнародної співпраці.

8.2. Економічні інструменти здійснення та стимулювання міжнародного співробітництва в умовах європейської інтеграції.

8.3. Політичні механізми здійснення та стимулювання міжнародного співробітництва в умовах європейської інтеграції.

8.4. Механізми та інструменти стимулювання співробітництва в територіальних громадах.

8.5. Інструменти стимулювання просторової інтеграції регіонів.

Тема 9. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України.

9.1. Основні пріоритетні напрями співпраці України з міжнародними організаціями.

9.2. Соціально-економічні ефекти транскордонного співробітництва України та ЄС за основними напрямками.

9.3. Перспективні напрями міжнародної співпраці регіонів України.

9.4. Методика оцінювання міжнародної співпраці територіальних громад.

9.5. Заходи щодо підвищення ефективності міжнародної співпраці регіонів України.

Тема 10. Регіональне співробітництво України в контексті європейської регіональної політики.

10.1. Досвід європейського регіонального розвитку.

10.2. Регіональна влада як суб'єкт політики і публічного врядування в ЄС.

10.3. Регіональне представництво в інституційній структурі ЄС.

10.4. Європейський регіоналізм у контексті регіональної безпеки, подолання територіальних диспропорцій і національно-культурних проблем.

10.5. Реформування процесу розробки і реалізації стратегій для регіонів.

Тема 11. Нагальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України.

11.1. Аспекти еволюції зовнішньої політики України.

11.2. Геополітичні процеси та тенденції.

11.3. Завдання та пріоритети зовнішньої політики в умовах війни.

11.4. Сучасний стан і особливості стратегічного партнерства.

11.5. Нормативно-правові аспекти стратегічного партнерства на пріоритетних напрямках.

11.6. Політичні чинники стратегічного партнерства.

11.7. Безпекові напрями та пріоритети співробітництва.

11.8. Економічні вектори зовнішньої політики України.

11.9. Соціальні фактори співробітництва регіонів України.

Тема 12. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України.

12.1. Основні завдання та базові принципи державної регіональної політики України.

12.2. Сучасні міграційно-демографічні виклики для регіонів України.

12.3. Співробітництво органів місцевої влади з міжнародними організаціями як важливий аспект соціально-економічного розвитку.

12.4. Пріоритети торговельного співробітництва регіонів України.

12.5. Пріоритети науково-технічного співробітництва регіонів України.

12.6. Міжнародне співробітництво регіонів у галузі довкілля.

12.7. Міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки.

Перелік практичних (семінарських) завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва завдання	Зміст
Тема 1. Європейський Союз як форма західноєвропейської інтеграції. Завдання 1 «Аналіз політичних, економічних, соціальних та культурних чинників європейської інтеграції»	Здійснення аналізу чинників впливу на євроінтеграційні процеси, визначення впливу змін політичних, соціальних та економічних показників на рівень розвитку країни
Тема 2. Світова організація торгівлі як глобальний регулятор міжнародних інтеграційних процесів. Семінарське заняття 1	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Світова організація торгівлі: основні принципи діяльності та основні етапи функціонування. 2. Регулююча роль Світової організації торгівлі. 3. Регіональні торговельні угоди та їх роль в міжнародній торгівлі. 4. Шляхи реформування Світової організації торгівлі. 5. Україна і Світова організація торгівлі. 6. Пріоритети активізації України до міжнародної торгівлі
Тема 3. Європейське врядування та вплив політики Європейського Союзу. Завдання 2 «Зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на впровадження політики європейської інтеграції». Завдання 3 «Основні напрями та механізми підвищення ефективності євроінтеграційної політики»	Здійснення аналізу чинників впливу на євроінтеграційні процеси, визначення впливу змін чинників внутрішнього та зовнішнього середовища на впровадження політики євроінтеграції. Здійснення аналізу основних напрямів підвищення ефективності євроінтеграційної політики та розробка механізмів запровадження інструментів європейського врядування
Тема 4. Спільні політики ЄС в різних секторах. Семінарське заняття 2	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Спільна аграрна політика ЄС. 2. Спільна торговельна політика. 3. Регіональна та транспортна політики. 4. Екологічна політика. 5. Політика ЄС у сфері енергетики. 6. Соціальна та освітня політика ЄС. 7. Політики щодо громадян. 8. Політика ЄС у сфері культури. 9. Політика допомоги і розвитку. 10. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС
Тема 5. Конкурентоспроможність та конкурентна політика України в контексті європейської інтеграції. Завдання 4 «Оцінка конкурентної політики України в контексті європейської інтеграції»	Проведення оцінки показників конкурентної політики України за методикою ЄС

Тема 6. Моделювання проєктів державно-приватного партнерства в Україні. Завдання 5 «Аналіз системи індикаторів оцінки впливу проєкту державно-приватного партнерства на соціальний розвиток регіону та показників регіональної ефективності проєкту»	Здійснення аналізу діючих проєктів державно-приватного партнерства за регіонами України, проведення оцінки сфери господарської діяльності реалізації проєктів та структури капітальних інвестицій в реалізацію проєктів державно-приватного партнерства. Проведення аналізу показників регіональної та суспільно-економічної ефективності проєкту державно-приватного партнерства
Тема 7. Сутність, форми та показники оцінювання міжнародної співпраці регіонів. Завдання 6 «Економічні і соціогуманітарні цілі програм регіональної політики»	Виконання завдань з визначення економічних та соціогуманітарних цілей програм, що характеризують регіональний розвиток
Тема 8. Інституційне середовище та інструменти стимулювання міжнародного співробітництва. Завдання 7 «Open-sparse» Сценарії, проблеми і фактори майбутнього європейської інтеграції України»	Здійснення аналізу сценаріїв майбутнього та означення проблем і факторів європейської інтеграції на рівні держави при використанні інтерактивних тренінгових технологій та методів навчання
Тема 9. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України. Завдання 8 «Національні пріоритети та інтереси України, з урахуванням безпекової складової в умовах викликів ризиків і загроз»	Виконання завдань з оцінювання національних інтересів та пріоритетів України при врахуванні ризиків і загроз зовнішнього середовища
Тема 10. Регіональне співробітництво України в контексті європейської регіональної політики. Семінарське заняття 3	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Досвід європейського регіонального розвитку. 2. Регіональна влада як суб'єкт політики і публічного врядування в ЄС. 3. Регіональне представництво в інституційній структурі ЄС. 4. Європейський регіоналізм у контексті регіональної безпеки, подолання територіальних диспропорцій і національно-культурних проблем. 5. Реформування процесу розробки і реалізації стратегій для регіонів
Тема 11. Нагальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України. Семінарське заняття 4	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Аспекти еволюції зовнішньої політики України. 2. Геополітичні процеси та тенденції. 3. Завдання та пріоритети зовнішньої політики в умовах війни. 4. Сучасний стан і особливості стратегічного партнерства. 5. Нормативно-правові аспекти стратегічного партнерства на пріоритетних напрямках. 6. Політичні чинники стратегічного партнерства. 7. Безпекові напрями та пріоритети співробітництва. 8. Економічні вектори зовнішньої політики України. 9. Соціальна фактори співробітництва регіонів України.

Тема 12. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України. Семінарське заняття 5	Розгляд питань на семінарському занятті: 1. Основні завдання та базові принципи державної регіональної політики України. 2. Сучасні міграційно-демографічні виклики для регіонів України. 3. Співробітництво органів місцевої влади з міжнародними організаціями як важливий аспект соціально-економічного розвитку. 4. Пріоритети торговельного співробітництва регіонів України. 5. Пріоритети науково-технічного співробітництва регіонів України. 6. Міжнародне співробітництво регіонів у галузі довкілля. 7. Міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки.
---	---

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблица 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Європейський Союз як форма західноєвропейської інтеграції	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття
Тема 2. Світова організація торгівлі як глобальний регулятор міжнародних інтеграційних процесів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття
Тема 3. Європейське врядування та вплив політики Європейського Союзу	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Підготовка до контрольної роботи
Тема 4. Спільні політики ЄС в різних секторах	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Підготовка есе
Тема 5. Конкурентоспроможність та конкурентна політика України в контексті європейської інтеграції	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Виконання домашніх завдань
Тема 6. Моделювання проєктів державно-приватного партнерства в Україні	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань. Підготовка до колоквіуму
Тема 7. Сутність, форми та показники оцінювання міжнародної співпраці регіонів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Виконання домашніх завдань
Тема 8. Інституційне середовище та інструменти стимулювання міжнародного співробітництва	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Підготовка до контрольної роботи
Тема 9. Сучасний стан та тенденції міжнародної співпраці регіонів України	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття

Тема 10. Регіональне співробітництво України в контексті європейської регіональної політики	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Підготовка есе
Тема 11. Нагальні проблеми міжнародного, транскордонного та прикордонного співробітництва регіонів України	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття
Тема 12. Стратегічні пріоритети міжнародного співробітництва регіонів України	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою лекційного заняття. Підготовка до колоквіуму

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких:

Словесні (лекція (Теми 1-12), проблемна лекція (Тема 1, Тема 3, Теми 5-12), міні-лекція (Тема 2, Тема 3, Тема 6, Тема 7).

Наочні (демонстрація, презентації (Теми 1-12)).

Практичні (практична робота (Тема 1, Тема 3, Тема 5, Тема 6, Тема 7, Тема 8, Тема 9), есе (Тема 4, Тема 10), «Open-space» (Тема 8), робота в малих групах (Тема 1, Тема 3, Тема 5, Тема 7, Тема 8, Тема 9), мозкові атаки (Теми 1-12).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума для отримання заліку – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: практичні завдання (40 балів), есе (10 балів), поточне тестування (20 балів), модульні контрольні роботи (30 балів).

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економічне перетворення: міжнародна співпраця та ефективна державна політика України під час воєнного стану : підручник / В. В. Галкін, О. М. Губаренко, О. М. Ащеулова та ін. – Дніпро : Середняк Т. К., 2024, – 198 с.

2. Європейська та глобальна регіональна інтеграція : підручник / за ред. А. Крисоватого та М. Лизун. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2023. – 295 с.

3. Європейська та євроатлантична інтеграція : навч. посіб. / О. В. Баула, Т. В. Божидарнік, Т. М. Вісина та ін. – Херсон : Олді-плюс, 2025. – 376 с.

4. Управління в ЄС та політика європейської інтеграції : підручник / За заг. ред. С. В. Сороки, Т. Ю. Якімової. – Миколаїв : Іліон, 2025. – 310 с.

Додаткова

5. Євроінтеграційний вектор розвитку та реалізація національних інтересів України: монографія / [Д. В. Карамишев, Н. В. Мирна, Л. Ю. Величко та ін.]; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д. В. Карамишева. – Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2021. – 201 с.

6. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посіб. / В. Ю. Дронов; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 131 с.

7. Основи євроінтеграції : підручник / А. М. Кучук, О. М. Іваній, С. І. Моцак та ін. – Суми : СумДПУ, 2024, – 193 с.

8. Теорія та історія європейської інтеграції : навч. посіб. / О. М. Кузь, Ю. І. Потоцька, І. В. Застава [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текстові дан. (517 КБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 181 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26375>

9. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи : навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текстові дан. (3,07 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 192 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28182>

10. Торговельна політика : навч. посіб. / Р. Я. Москалик. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. – 61 с.

11. Україна в сучасних міжнародних відносинах: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни / [уклад. : Ю. В. Тарабан]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. – 40 с.

12. Управлінські, правові та соціально-економічні аспекти імплементації *acquis communautaire* у діяльності органів публічної влади України / За заг. ред. докторів юридичних наук Л. Ю. Величко та С. М. Клімової. – Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2021. – 204 с.

13. European Integration and Reform of Decentralization in Ukraine During Martial Law : Political Accents / Marchuk Vasyl, Melnychuk Vasyl. – Peter Lang GmbH. Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2024. – 152 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

14. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrstat.gov.ua/>

15. Офіційний веб-портал Європейський Союз – European integration portal [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>

16. Офіційний веб-портал Європейської Комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ec.europa.eu/>

17. Офіційний веб-портал Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу Word Social: <https://www.me.gov.ua/>

18. Офіційний веб-портал Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>

19. Офіційний веб-портал Міністерства розвитку громад та територій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.mindev.gov.ua/>

20. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua/>

21. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Європейська інтеграція та міжнародна співпраця України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=12552>.

22. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/>